EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.2.2024
COM(2024) 46 final

2024/0025 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru EGP glede spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode

(EDIRPA)

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki naj se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru EGP v zvezi s predvidenim sprejetjem sklepa Skupnega odbora o spremembi Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode

2. OZADJE PREDLOGA

1.1. Sporazum EGP

Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) državljanom in gospodarskim subjektom v EGP zagotavlja enake pravice in obveznosti na notranjem trgu. Določa vključitev zakonodaje EU, ki zajema štiri svoboščine, v vseh 30 državah EGP, ki ga sestavljajo države članice EU, Norveška, Islandija in Lihtenštajn. Poleg tega Sporazum EGP zajema sodelovanje na drugih pomembnih področjih, kot so raziskave in razvoj, izobraževanje, socialna politika, okolje, varstvo potrošnikov, turizem in kultura, ki se skupaj imenujejo podporne in horizontalne politike. Sporazum EGP je začel veljati 1. januarja 1994. Unija je skupaj s svojimi državami članicami pogodbenica Sporazuma EGP.

1.2. Skupni odbor EGP

Za upravljanje Sporazuma EGP je odgovoren Skupni odbor EGP. To je forum za izmenjavo mnenj, povezanih z delovanjem Sporazuma EGP. Njegove odločitve se sprejemajo soglasno in so za pogodbenice zavezujoče. Za usklajevanje zadev EGP je na strani EU odgovoren Generalni sekretariat Evropske komisije.

1.3. Predvideni akt Skupnega odbora EGP

Skupni odbor EGP naj bi sprejel sklep Skupnega odbora EGP (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt) o spremembi Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode.

Namen predvidenega akta je razširiti sodelovanje pogodbenic Sporazuma EGP na Uredbo (EU) 2023/2418 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA)[1].

Islandija in Lihtenštajn sta izvzeta iz sodelovanja v tem instrumentu in finančnega prispevka zanj.

Predvideni akt je izraz zelo tesnega sodelovanja med Norveško in Evropsko unijo v trenutnih geopolitičnih razmerah.

V skladu s proračunsko politiko EU je sodelovanje v dejavnostih EU mogoče šele po plačilu ustreznega finančnega prispevka. Vendar se plačilo lahko izvede, ko bo osnutek sklepa Sveta sprejet in ko bo zahtevek EU za plačilo sredstev, ki ga pripravi Evropska komisija, poslan državam Efte, ki so del EGP.

[1] Uredba (EU) 2023/2418 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA) (UL L, 2023/2418, 26.10.2023).

Zato bi se moral za premostitev obdobja med 27. oktobrom 2023 in prejemom zadevnega plačila predvideni akt uporabljati tudi retroaktivno od 27. oktobra 2023. Retroaktivnost ne vpliva na pravice in obveznosti zadevnih oseb ter upošteva načelo legitimnega pričakovanja.

Predvideni akt bo postal zavezujoč za pogodbenice v skladu s členoma 103 in 104 Sporazuma EGP.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Komisija predloži priloženi osnutek sklepa Skupnega odbora EGP Svetu v sprejetje kot stališče Unije. Ko bo stališče sprejeto, bi ga bilo treba v najkrajšem možnem času predstaviti v Skupnem odboru EGP.

Priloženi osnutek sklepa Skupnega odbora EGP uvaja pravice držav Efte, ki so del EGP, do sodelovanja v dejavnostih, ki izhajajo iz Uredbe (EU) 2023/2418 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA), kar presega zgolj tehnične prilagoditve v smislu Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94[2]. Stališče Unije zato določi Svet.

Države Efte, ki so del EGP, bi morale tudi finančno prispevati k zgoraj navedenim dejavnostim. Islandija in Lihtenštajn sta izvzeta iz sodelovanja v tem instrumentu in finančnega prispevka zanj.

4. PRAVNA PODLAGA

1.4. Postopkovna pravna podlaga

1.4.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[3].

1.4.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Skupni odbor EGP je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom EGP. Akt, ki naj bi ga Skupni odbor EGP sprejel, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bo zavezujoč v mednarodnem pravu v skladu s členoma 103 in 104 Sporazuma EGP.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma. Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU v povezavi s členom 1(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94.

---

[2] Uredba Sveta (ES) št. 2894/94 z dne 28. novembra 1994 o pravilih za izvajanje Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (UL L 305, 30.11.1994, str. 6).

[3] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

1.5. Materialna pravna podlaga

1.5.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU v povezavi s členom 1(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94 je odvisna predvsem od materialne pravne podlage pravnega akta EU, ki ga je treba vključiti v Sporazum EGP.

Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

1.5.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Ker sklep Skupnega odbora razširja sodelovanje pogodbenic Sporazuma EGP na Uredbo (EU) 2023/2418 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA), je primerno, da ta sklep Sveta temelji na isti materialni pravni podlagi kot akt, ki je vključen. Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 173(3) PDEU.

1.6. Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti člen 173(3) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU in členom 1(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker bo akt Skupnega odbora EGP spremenil Protokol 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode, ga je po sprejetju primerno objaviti v *Uradnem listu Evropske unije*.

2024/0025 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru EGP glede spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode

(EDIRPA)

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 173(3) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 2894/94 z dne 28. novembra 1994 o pravilih za izvajanje Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru[4] in zlasti člena 1(3) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru[5] (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) je začel veljati 1. januarja 1994.

(2) Skupni odbor EGP se lahko v skladu s členom 98 Sporazuma EGP med drugim odloči spremeniti Protokol 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode.

(3) Sodelovanje pogodbenic Sporazuma EGP je primerno razširiti na Uredbo (EU) 2023/2418 Evropskega parlamenta in Sveta[6].

(4) Protokol 31 k Sporazumu EGP bi bilo zato treba ustrezno spremeniti, da se omogoči to razširjeno sodelovanje.

(5) Stališče Unije v Skupnem odboru EGP bi moralo zato temeljiti na priloženem osnutku sklepa –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru EGP glede predlagane spremembe Protokola 31 k Sporazumu EGP o sodelovanju na posebnih področjih, za katera ne veljajo

[4] UL L 305, 30.11.1994, str. 6.
[5] UL L 1, 3.1.1994, str. 3.
[6] Uredba (EU) 2023/2418 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA) (UL L, 2023/2418, 26.10.2023).

štiri temeljne svobode, temelji na osnutku sklepa Skupnega odbora EGP, ki je priložen temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik